

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๖/๒๕๕๓

วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งเรื่องขอให้วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ส่งเรื่องพร้อมความเห็นของ นายมารุต บุณนาค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๕๓ คน ว่า ข้อความในบทบัญญัติมาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๒ เป็นข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๒ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ข้อเท็จจริงโดยสรุป

๑. สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้มีมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และอยู่ในระหว่างขั้นตอนการดำเนินการของนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมาย

๒. บทบัญญัติมาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ ซึ่งเพิ่มเติมโดยมาตรา ๒๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความในวรรคสามว่า “ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นและพรรคการเมือง ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างในเขตเลือกตั้งนั้นด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด” และมีข้อความในวรรคสี่ว่า “เงินได้ตามมาตรานี้ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน”

๓. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๔๓ คน เห็นว่า หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ เป็นข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเพราะ

(๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ บัญญัติให้มีนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกิน สามสิบห้าคนประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนรัฐมนตรีอื่นมิได้บัญญัติให้แต่งตั้งจากผู้ใด ย่อมหมายความว่าแต่งตั้งได้จากผู้ที่มีความเหมาะสม มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๖ ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่ก็ตาม เพียงแต่มาตรา ๒๐๔ ห้ามมิให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกัน เพราะไม่ประสงค์จะให้บุคคลทำหน้าที่ทั้งฝ่าย นิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ในเวลาเดียวกัน ส่วนกรณีที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ บัญญัติให้มีการ เลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่านั้น ก็มีได้ หมายความว่ารัฐธรรมนูญมีความประสงค์จะมีให้แต่งตั้งรัฐมนตรีจากบุคคลดังกล่าว แต่เป็นเพราะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใน ใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการพันวิสัยที่จะจัด ให้มีการเลือกตั้งซ่อมทั่วประเทศได้ อันเป็นเหตุผลในด้านการทำหน้าที่นิติบัญญัติ มิใช่เป็นเรื่อง การทำหน้าที่บริหาร ซึ่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติแยกไว้เป็นอีกกรณีหนึ่งโดยเฉพาะ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ (๑) ให้มีการเลื่อนผู้ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อในลำดับถัดไปขึ้นแทนบุคคลดังกล่าวได้อยู่แล้ว จึงมิได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งซ่อมแทนบุคคลดังกล่าว

(๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ บัญญัติให้รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา มาตรา ๕๘ บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยเป็นสมาชิกซึ่ง มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสี่ร้อยคน และสมาชิกแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งร้อยคน มาตรา ๑๒๑ บัญญัติให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวนสองร้อยคน และมาตรา ๑๔๕ บัญญัติ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ด้วยเหตุนี้ สถานะและอำนาจ หน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรไม่ว่ามาจากการเลือกตั้งแบบใด และวุฒิสภาจึงเป็นเช่นเดียว แตกต่างกัน เพียงวิธีการได้มาซึ่งกำหนดโดยรัฐธรรมนูญ ฉะนั้น การที่มาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม บัญญัติให้เฉพาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่านั้นที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างในกรณีที่บุคคลดังกล่าวได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี จึงเป็นการบัญญัติกฎหมายให้มีผลบังคับเฉพาะบุคคลที่อยู่ในสถานะดังกล่าว โดยไม่บัญญัติให้มีผล รวมถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและสมาชิกวุฒิสภาที่อาจได้รับ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีได้เช่นกัน จึงมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๐ และเป็นการบัญญัติโดยมุ่งหมายให้ใช้บังคับโดยก่อให้เกิดผลร้ายหรือความเสียหาย แก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ซึ่งการตรากฎหมายเช่นนั้นกระทำมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง และเป็นการขัดต่อหลักนิติธรรม อันเป็นที่ยอมรับบังคับใช้อยู่ในสังคมไทย นอกจากนี้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เพื่อร่วมกันสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนดังกล่าว ซึ่งในการดำเนินการนี้ พรรคการเมืองย่อมต้องรับผิดชอบภารกิจของรัฐทั้งในด้านนิติบัญญัติ และด้านบริหาร การบัญญัติกฎหมายในแนวทางที่กล่าวข้างต้น มีผลให้เฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพรรคการเมืองที่มีฐานะทางการเงินดีที่สามารถจะรับภาระค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นผลจากบทบัญญัติดังกล่าว เท่านั้นที่จะสามารถแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี มาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม จึงมีผลเป็นการจำกัด มิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสามารถเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีได้โดยมิได้มีบทบัญญัติใด ๆ ในรัฐธรรมนูญรองรับหลักการที่กำหนดขึ้นดังกล่าวอีกด้วย จึงเป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการดำเนินการตามหลักการพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ

(๓) หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม นำไปบัญญัติไว้ในหมวดว่าด้วยบทลงโทษ ถือได้ว่าเป็นมาตรการการกำหนดโทษแก่บุคคล ทั้งที่ไม่มีบทกฎหมายใดบัญญัติห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นการบัญญัติบทกำหนดโทษแก่บุคคลโดยไม่มีการกำหนดความผิดไว้ตามกฎหมาย อันเป็นการขัดต่อกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ และขัดต่อหลักการ “ไม่มีโทษโดยไม่มี ความผิด และไม่มี ความผิดโดยไม่มีกฎหมาย” ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ กำหนดรับรองไว้อย่างแจ้งชัด

๔. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๔๓ คน ได้เสนอความเห็นให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ (๒)

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นต้องวินิจฉัยเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๒ บัญญัติว่า

“ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๕๓ หรือร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๕๔ ก่อนที่

นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

๔๑๑

(๒) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

และมาตรา ๒๖๒ วรรคสาม กับวรรคสี่ บัญญัติว่า

วรรคสาม

“ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป”

วรรคสี่

“ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ แล้วแต่กรณี ต่อไป”

เห็นว่านายมารุต บุณนาค และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๔๓ คน ได้ทำหนังสือเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาตรา ๒๒ ที่เพิ่มเติมมาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ ซึ่งผ่านความเห็นชอบของรัฐสภามาแล้ว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งเรื่องดังกล่าวมาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีจึงเป็นไปตามมาตรา ๒๖๒ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ได้

ประเด็นสำคัญที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(ฉบับที่..) พ.ศ. ที่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นและพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดอยู่ ต้องร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างในเขตเลือกตั้งนั้น ชัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ หรือไม่

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

“มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่ จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ ในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อ ทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๓๒ บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ.

มาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่

“ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นและพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดอยู่ ร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างในเขตเลือกตั้งนั้นด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เงินได้ตามมาตรานี้ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน”

เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้เปลี่ยนระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ โดยมาตรา ๘๘ ถึงมาตรา ๑๐๔ กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวน ๕๐๐ คน เป็นสมาชิกจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ๑๐๐ คน และสมาชิกจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต จำนวน ๔๐๐ คน การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง พรรคการเมืองทุกพรรคต้องจัดทำบัญชีพรรคละหนึ่งบัญชีไม่เกิน ๑๐๐ คน และพรรคที่ได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนคะแนนเสียงทั่วประเทศมีสิทธิได้รับเลือกตั้งตามสัดส่วนของคะแนนที่ได้ ส่วนสมาชิกจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตๆ ละหนึ่งคน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงลงได้ ๒ คะแนน คะแนนแรกใช้เลือกผู้สมัคร รับเลือกตั้งในเขต ๑ คน และคะแนนที่สองใช้เลือกพรรคการเมือง ๑ พรรค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งสองประเภทมีฐานะเท่าเทียมกัน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ตำแหน่งที่ว่างเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองใดจัดทำขึ้นตามมาตรา ๘๘ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศในราชกิจจานุเบกษา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง ให้ผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทน

(๒) ในกรณีที่ตำแหน่งที่ว่างเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจาก การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๒ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่าง เว้นแต่อายุของสภาผู้แทนราษฎรจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน”

จึงเห็นได้ว่า เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจาก การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งว่างลงต้องมีการเลือกตั้งใหม่ แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเมื่อตำแหน่งว่าง ให้เลื่อนผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อในลำดับถัดไปขึ้นมาแทนได้ ดังนั้นจึงไม่มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเหมือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้” เพราะไม่ประสงค์ให้บุคคลทำหน้าที่เป็นทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในเวลาเดียวกัน และมาตรา ๒๐๑ วรรคสอง บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนรัฐมนตรีไม่มีบทบัญญัติให้แต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๖ บัญญัติว่า “รัฐมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) (๗) (๑๒) (๑๓)

หรือ (๑๔)

(๕) ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีก่อนได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) ไม่เป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินหนึ่งปีนับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๓๓ (๑)

สรุปได้ว่า นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหรือแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ส่วนรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ เมื่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะทำให้ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง ถ้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามรัฐธรรมนูญให้เลื่อนผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อของพรรคในลำดับถัดไปขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทน หากเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อเป็นของใหม่ที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติขึ้นจากแนวความคิดของสมาชิกรัฐสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ได้มาจากรัฐธรรมนูญเยอรมัน รัฐธรรมนูญญี่ปุ่น และรัฐธรรมนูญนิวซีแลนด์ ที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง จากการศึกษาาระบบเลือกตั้งของประเทศเยอรมันซึ่งใช้ “ระบบการมีผู้แทนแบบเป็นสัดส่วนโดยมีบุคคลเป็นองค์ประกอบ” โดยใช้หลักการของสัดส่วนเป็นหลักใหญ่ แต่ยินยอมให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ชนะในการออกเสียงจากเขตเลือกตั้งด้วย ผู้ออกเสียงเลือกตั้งจะลงได้คนละ ๒ คะแนน คะแนนแรกลงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขต ส่วนคะแนนที่สองลงให้แก่พรรคการเมืองที่ชอบ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศเยอรมันมีจำนวน ๔๕๖ คน ประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท คือ สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้ง จากเขต ๒๔๘ คน และประเภทที่สองได้รับเลือกตั้งตามสัดส่วนที่แต่ละพรรคได้คะแนนนิยม มีจำนวน ๒๔๘ คนเท่ากัน ผู้แทนทั้งสองประเภทมีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกัน ทุกประการ บัตรลงคะแนนทั้งสองประเภทอยู่ในบัตรเลือกตั้งใบเดียว แบ่งเป็น ๒ ส่วนอย่างชัดเจน ดังนั้น วิธีลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะลงคะแนนคนละ ๒ คะแนน คะแนนแรก ลงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตซึ่งเป็นระบบ เขตละคน ใครได้คะแนนสูงที่สุดก็ได้รับเลือกตั้ง ส่วนคะแนนที่สองเป็นการลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อ บุคคลในพรรคการเมืองที่ตนนิยม แต่ละพรรค จะเสนอรายชื่อบุคคลที่พรรคคัดเลือกเสนอมาลำดับ แล้วจะมีการกำหนดจำนวนที่นั่งของแต่ละพรรคตามสัดส่วนของคะแนนที่ได้รับทั่วประเทศ โดยคะแนนนิยมของพรรคจะต้องได้รับถึงเกณฑ์ ๕% ขึ้นไปของคะแนนเสียงรวมทั้งประเทศ ส่วนพรรคที่ได้คะแนนไม่ถึง ๕% จะถูกตัดออกไม่มีสิทธิได้ที่นั่ง ผู้แทนจากบัญชีรายชื่อ

การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของประเทศเยอรมันมีข้อดีหรือประโยชน์ดังนี้

(๑) พรรคการเมืองสามารถเสนอชื่อบุคคลสำคัญของพรรคในลำดับต้นๆ ไว้หลายชื่อ ยิ่งประชาชนนิยมบุคคลดังกล่าว บุคคลที่มีชื่อเหล่านั้นจะมีโอกาสได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มากยิ่งขึ้น คนสำคัญของพรรคจึงไม่มีโอกาสสอบตก และอาจมีพรรคเล็กๆ ที่ไม่ชนะการเลือกตั้ง แบบแบ่งเขต แต่สามารถมีคะแนนนิยม ๕% ขึ้นไปได้ ทำให้มีที่นั่งในสภาหลายคน

(๒) พรรคการเมืองสามารถมีนักการเมืองที่อุทิศตนให้แก่พรรคจนได้รับคัดเลือกไปอยู่ใน ลำดับต้นของบัญชีพรรค แม้บุคคลดังกล่าวจะไม่เคยสมัครรับเลือกตั้ง หรือเคยสอบตกในเขตเลือกตั้ง มาแล้วก็ตาม ทำให้พรรคมีเสถียรภาพ เนื่องจากบุคคลสำคัญไม่ต้องเปลี่ยนพรรคบ่อย

(๓) ทำให้พรรคเล็กๆ ที่มีแนวนโยบายดีหรือมีแนวนโยบายแตกต่างจากพรรคใหญ่สามารถ เกิดได้และมีความเจริญเติบโตทางการเมือง เพราะคะแนนนิยมทั่วประเทศเพียง ๕% เท่านั้นก็เพียงพอ ที่จะให้พรรคมีผู้แทนในสภาได้ ผู้ก่อตั้งพรรคเล็กจึงไม่ต้องดิ้นรนหาทุนจำนวนมากเพื่อก่อตั้งพรรค

(๔) ประชาชนมีทางเลือกพรรคและผู้แทนไปเป็นปากเสียงของตนได้ง่ายขึ้น

(๕) ที่สำคัญที่สุดคือระบบนี้ไม่ต้องมีการเลือกตั้งซ่อม เพราะถ้าตำแหน่งว่างก็สามารถเลื่อน คนอันดับถัดไปในบัญชีรายชื่อขึ้นแทนได้ทันที ไม่ต้องเสียเงินค่าเลือกตั้งซ่อม และไม่เป็นภาระ แก่ประชาชนต้องไปเลือกตั้งใหม่ ทำให้สามารถแก้ปัญหาเรื่องเลือกตั้งซ้ำซากและประชาชนเบื่อหน่าย การเลือกตั้งหลายครั้งได้

จึงเห็นได้ว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจึงเป็นแนวทางใหม่ของรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้คนดีมีความรู้ความสามารถได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ เป็นการหาคนดีเข้าสู่การเมือง ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน และเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น แม้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจะมีเพียง ๑๐๐ คน ขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีจำนวน ๔๐๐ คน แต่ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักการการปฏิรูปทางการเมืองของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

นอกจากนั้น เพื่อให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นสามารถดำเนินการตามเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการเพิ่มหลักการให้พรรคการเมืองได้รับการบริจาคเงินจากประชาชนผู้สนับสนุนทุกพรรค และรัฐได้จัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองด้วยตามมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง โดยให้จัดสรรเป็นรายปีตามโครงการและแผนงานในการดำเนินการของแต่ละพรรคการเมืองที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปี ๒๕๔๒ รัฐได้ตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองสนับสนุนเงินทุนให้แก่พรรคการเมือง ๒๖ พรรค เป็นเงินจำนวน ๑๐๗.๕ ล้านบาท พรรคการเมืองที่ได้รับเงินอุดหนุนมาก ๕ อันดับแรกคือ พรรคประชาธิปัตย์ได้รับสูงสุด ๓๔ ล้านบาท รองลงมาคือพรรคความหวังใหม่ ๓๓.๔ ล้านบาท อันดับสาม พรรคชาติพัฒนา ๖.๗ ล้านบาท อันดับสี่ พรรคกิจสังคม ๕ ล้านบาท อันดับห้า พรรคชาติไทย ๔.๔ ล้านบาท ปี ๒๕๔๓ กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองสนับสนุนกองทุนให้แก่พรรคการเมือง ๒๕ พรรค เป็นเงินจำนวน ๒๑๖ ล้านบาท พรรคความหวังใหม่ได้รับสูงสุด ๖๓.๗ ล้านบาท รองลงมาคือพรรคประชาธิปัตย์ ๕๘.๘ ล้านบาท อันดับสาม พรรคชาติพัฒนา ๑๓.๕ ล้านบาท อันดับสี่ พรรคชาติไทย ๘.๘ ล้านบาท จำนวนเงินสนับสนุนพรรคที่รัฐจัดให้แต่ละพรรคได้รับมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนสาขาพรรค และจำนวนสมาชิกพรรค โดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองที่รัฐจ่ายเงินสนับสนุนกองทุนให้พรรคการเมืองต่างๆ ตามแผนงานของพรรคการเมือง แผนงานการบริหารสาขาพรรคการเมือง แผนงานการส่งเสริมสมาชิกพรรคการเมืองและการหาสมาชิกเพิ่ม และแผนการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกพรรคการเมืองของประชาชนทั่วไปซึ่งมีความสำคัญ และใช้เงินกองทุนสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับแผนงานอื่นของพรรคการเมือง

ปัญหาต่อไปว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาตรา ๑๑๓/๑ ที่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นและพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัด ต้องร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างในเขตเลือกตั้ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า สิทธิที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง และรัฐธรรมนูญได้บัญญัติตัดหรือจำกัดสิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในขณะเดียวกันไม่ได้ มาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ มิใช่บทบัญญัติที่มีข้อความตัดสิทธิหรือจำกัดสิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในการที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนอกเหนือจากที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ตามมาตรา ๑๑๘ (๗) ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี และมาตรา ๒๐๔ วรรคสองว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันถัดจากวันที่ครบสามสิบวันนับแต่วันที่มิพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ดังนั้น มาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

สภาผู้แทนราษฎรมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒ แบบแตกต่างกันโดยที่มากคือ แบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง มีฐานะและอำนาจหน้าที่เหมือนกันทุกประการ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนั้นจะถูกจำกัดสิทธิมิให้เป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในขณะเดียวกันกับการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้เหมือนกัน เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไปเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีแล้วให้เลื่อนผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อลำดับถัดไปขึ้นมาเป็นแทนส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไปเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีแล้ว ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ขึ้นแทน และพรรคการเมืองเป็นผู้กำหนดว่าจะให้ผู้สมัครของพรรคคนใดเป็นผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อหรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ทั้งพรรคการเมืองเช่นกันเป็นผู้กำหนดว่าจะให้ผู้ใดได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ดังนั้นที่มาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและพรรคการเมืองนั้นร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งของตน เป็นการแสดงความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองต่อประชาชน และต่อรัฐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ในส่วนของการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็น นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ร่วมกับ พรรคการเมืองที่สังกัด ไม่ใช่โทษจำคุกหรือโทษปรับตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๔ ว่าด้วยบทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๘๘ ถึงมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่เป็นมาตรการที่บังคับอย่างหนึ่ง ดังนั้น มาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒

อนึ่ง การรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม แม้จะใช้กับสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๕๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วย แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๗ วรรคสอง บัญญัติห้ามมิให้สมาชิกวุฒิสภาที่มีสมาชิกภาพสิ้นสุดลงไม่เกินหนึ่งปีจะเป็น รัฐมนตรีไม่ได้ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ (๑) บัญญัติห้ามมิให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นสมาชิก หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง ดังนั้นจึงไม่มีเหตุที่สมาชิกวุฒิสภาลาออกจากตำแหน่งนาน หนึ่งปีเพื่อจะไปเป็นรัฐมนตรี ปัญหาสำหรับสมาชิกวุฒิสภาที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทน ตำแหน่งที่ว่างเพื่อเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีจึงไม่เกิดขึ้น

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๑๑๓/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ ของ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ